

Vergaderjaar 2016–2017

29 754

Terrorismebestrijding

Nr. 431

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 27 juni 2017

Bij brief van 21 juni 2017 heeft de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie mij verzocht om een reactie op het rapport van zes universiteiten uit Nederland, Denemarken, het Verenigd Koninkrijk, Polen en Israël zoals genoemd in het bericht «Geïsoleerde terrorist is uitzondering» (nrc.nl, d.d.19 juni 2017). Met deze brief reageer ik op dit verzoek.

Als eerste merk ik op dat uit navraag bij de Universiteit Leiden blijkt dat het in het NRC artikel genoemde onderzoek nog geen eindrapport kent en de resultaten nog niet openbaar zijn. De definitieve bevindingen uit het onderzoek zijn mij derhalve niet bekend, behoudens die welke in het NRC artikel worden genoemd. Ik zie het uiteindelijke rapport overigens met veel belangstelling tegemoet.

Voor zover mij bekend richt het onderhavige onderzoek zich op 55 aanslagen van vermeende *lone actors* in de periode 1978 tot en met 2015 in Noord-Amerika en West-Europa. Een derde van de casussen betreft daarbij jihadistisch gemotiveerde aanslagen, een derde rechts-extremistisch gemotiveerde aanslagen en een derde betreft overig gemotiveerde aanslagen. De onderzoeker stelt volgens het artikel dat het aantal aanslagen door individuele IS-sympathisanten de laatste twee jaar is toegenomen, maar dat het hierbij vaak geen eenzame aanslagplegers betrof. Vaak zouden ze contact hebben gehad met gelijkgestemden, in persoon of via internet.

Dit laatste wordt eveneens in het DTN 44 (april 2017) onderkend.¹ Hierin wordt beschreven dat in 2016 van de 22 jihadistische aanslagen, 19 uitgevoerd zijn door een aanslagpleger die de geweldsdaad alleen uitvoerde, maar in bijna alle gevallen in contact stond met een netwerk. Ook was al bekend, mede dankzij wetenschappelijk onderzoek, dat het een uitzondering is dat een aanslagpleger in volledig isolement radicaliseert en vervolgens een aanslag uitvoert. Eenlingen in diverse landen geven

¹ bijlage bij Kamerstuk 29 754, nr. 418

daarbij voorafgaand aan hun geweldsdaden dikwijls signalen af over hun intenties.

Het DTN 45, welke op 23 juni jl. naar uw Kamer is gestuurd (Kamerstuk 29 754, nr. 422), beschrijft voorts dat de aanslagen in 2017 in de meeste gevallen werden uitgevoerd door één persoon en vaak door ISIS lijken te zijn geïnspireerd. Soms wordt echter pas na verloop van tijd duidelijk dat een aanslag die als geïnspireerd te boek staat in wezen «gecoacht» is door ISIS-gerelateerde terroristen in het buitenland, vaak in Syrië.²

Sinds enige jaren werken verschillende partners onder voorzitterschap van de NCTV en de Nationale Politie samen in het zogenaamde Landelijk Platform Potentieel Gewelddadige Eenlingen. Onder meer de Nationale Politie, het Openbaar Ministerie, Defensie, zorgpartners en gemeenten zijn hierin vertegenwoordigd. In dit platform wisselen de betrokken partners inzichten uit ten behoeve van tijdige onderkenning van potentieel gewelddadige eenlingen en de aanpak ervan.

De afgelopen jaren is daarbij in het bijzonder aandacht geweest voor de ontwikkeling van een werkwijze specifiek gericht op potentieel gewelddadige jihadistische eenlingen (PGJE). Deze werkwijze – waarvan ik momenteel zie hoe deze landelijk geïmplementeerd kan worden – gaat uit van risicovolle lokale signalen over potentieel gewelddadige jihadistische eenlingen zoals deze bijvoorbeeld bij wijkagenten, gemeenten of zorginstellingen bekend kunnen zijn. Aan de hand van een risicotaxatie wordt een op maat gemaakt bejegening- en handelingsperspectief opgesteld ten behoeve van het lokaal casusoverleg. Doel is enerzijds om PGJE tijdig te onderkennen en anderzijds om vervolgens effectieve maatregelen te nemen om geweldsincidenten te voorkomen. Daarbij kan gedacht worden aan passende (psychiatrische) zorgarrangementen, maar ook aan bestuurlijke of strafrechtelijke interventies.

Vanzelfsprekend zal ik relevante bevindingen uit het eindrapport van het onderzoek betrekken bij de ontwikkelingen van het beleid op dit onderwerp.

De Minister van Veiligheid en Justitie,
S.A. Blok

² Kamerstuk 29 754, nr. 422